

Kort om aktier, simple

Kategorien "Aktier, simple" omfatter noterede aktier, der handles på et reguleret marked (børs) eller en multilateral handelsfacilitet (MHF), som er beliggende i et EU/EØS-land.

En aktie er en ejerandel af et selskab. Ved køb af en aktie bliver du medejer af virksomheden. Gevinst eller tab på din aktieinvestering afhænger af kursudviklingen, der bl.a. påvirkes af:

- Udviklingen i virksomhedens indtjening
- Investorens forventninger til den fremtidige indtjening
- Udbud af og efterspørgsel efter aktien

Virksomhedens evne til at tjene penge er blandt andet påvirket af konjunkturerne, konkurrenter, markedsforhold generelt samt interne forhold i virksomheden.

1. Muligheder, fordele og ulemper

Muligheder med aktier

Aktier er relevante for dig, der har positive forventninger til udviklingen i specifikke virksomheder, industrier eller regioner.

Aktiekurser kan svinge meget og egner sig derfor bedst til investorer med en lang tidshorison. Hvis du investerer med en kort tidshorison i håb om at få hurtige gevinster, skal du være opmærksom på, at dette typisk er forbundet med større risiko.

For at købe aktier skal du have den fulde købspris til rådighed på din konto.

Fordele	Ulemper
Der er ingen øvre grænse for, hvor meget du kan tjene på en aktie.	Aktier er som regel forbundet med større risici end f.eks. investering i obligationer, og du kan i værste fald miste din investering, hvis selskabet, du har investeret i, går konkurs.
Aktier handlet på regulerede markeder (børser) er generelt meget likvide og nemme at købe eller sælge.	Aktier kan også være illikvide, hvilket gør dem svære at købe eller sælge.

2. Afkast

Afkastet på aktier forventes generelt at være højere på længere sigt end afkastet på obligationer. Udsvingene i afkastet på en aktieportefølje afhænger af, hvilke aktier der investeres i, antallet af forskellige aktier, og hvor stor spredning der er på selskaber, brancher og lande. Der er typisk sammenhæng mellem risikoen og afkastets størrelse.

Historiske afkast fortæller intet om, hvad man kan forvente i fremtidige afkast.

Afkastet på aktier består af stigninger/fald i aktiekursen og af evt. modtaget udbytte.

Et afkast kan være urealiseret. Det er tilfældet, hvor man ser på den bestående beholdning og sammenholder den med beholdningens værdi ved starten af afkastperioden eller i forhold til købsværdien i afkastperioden. Det urealiserede afkast ændrer sig løbende med kursudviklingen i aktien.

Et realiseret afkast er det afkast, der låses fast, når du har solgt en aktie. Det vil sige at et realiseret afkast ikke kan ændre sig efter salget.

Udbytte/dividende er en del af virksomhedens overskud, som du typisk får udbetalt én gang om året. Virksomheden afholder typisk en årlig generalforsamling, hvor aktionærerne beslutter, om der skal udbetales udbytte, og/eller hvor stor udbytteprocenten skal være. Efter en udbyttebetaling falder kursen på aktien, svarende til værdien af udbyttebetalingen. Dermed er det i princippet underordnet for dit afkast før skat, om afkastet kommer fra udbytte eller kursstigninger/fald.

3. Om risikoen

Der er flere forskellige risikofaktorer at tage højde for, når man investerer i aktier.

- **Markedsrisiko:** En aktie kan stige/falde i kurs, hvis markedsvilkårene ændrer sig. Der er forskel på, hvor meget den enkelte

aktie svinger i kurs. Flere faktorer påvirker kursen på aktien. For eksempel:

- Den økonomiske udvikling / konjunkturerne
- Udviklingen i aktieselskabet og/eller branchen
- Den generelle kursudvikling på aktiemarkedet
- Politiske og psykologiske faktorer
- **Tidshorison:** Investering i aktier bør foretages med en længere tidshorison.
- **Konkursrisiko:** Et aktieselskab kan gå konkurs, og du kan miste hele værdien af din investering i aktien.

- **Valutakursrisiko:** Hvis du køber en aktie i en anden valuta (f.eks. USD), påtager du dig samtidig en valutakursrisiko. Falder dollarkursen, vil værdien af din amerikanske aktieinvestering falde, målt i danske kroner. Omvendt, hvis dollarkursen stiger, vil værdien af aktieinvesteringen stige, målt i danske kroner.

- **Spredning af risiko:** Køber du kun aktier i én enkelt virksomhed, er din investering mere følsom over for virksomhedens kursudvikling, end hvis du spreder din investering ud over flere forskellige virksomheder (diversificering). Dette skyldes, at du ved diversificering har en mindre andel af din investering i hver enkelt virksomhed. Vi anbefaler derfor, at du spreder dine investeringer på flere virksomheder. Det vil som regel også reducere risikoen, hvis man også spreder sine investeringer på aktier i forskellige brancher og forskellige geografiske områder.

- **Likviditet:** De fleste aktier er forholdsvis omsættelige (likvide) i forbindelse med køb og salg. Investor skal dog være opmærksom på, at typisk mindre aktier til tider kan være svært omsættelige (illikvide), og at denne risiko oftest forstærkes i forbindelse med markedsuro. For at man kan sælge en aktie, skal der være en køber i markedet til den udbudte mængde af aktier. Forskellen mellem købs- og salgskurser (kursspread) på illikvide aktier er typisk større sammenlignet med likvide aktier. Et større kursspread betyder, at afkastet på aktien vil være lavere end på en likvid aktie med et mindre kursspread.

- **Særligt ved finansaktier:** Hvis du ejer aktier eller obligationer udstedt af en bank, et realkreditinstitut eller et fondsmægler-selskab, er der tale om usikrede papirer, som er underlagt de europæiske regler om restrukturerings og afvikling (BRRD-direktivet der i Danmark primært er udmøntet i Lov om restrukturerings og afvikling af visse finansielle virksomheder). Det betyder, at du kan komme ud for, at Finansiell Stabilitet, som den relevante myndighed, har mulighed for at nedskrive hovedstolen på aktier eller obligationer udstedt af banken, realkreditinstituttet eller fondsmægler-selskabet. Finansiell Stabilitet har også mulighed for at konvertere de pågældende gældspapirer til ny aktiekapital i udstederen.

- **Bæredygtighedsrisici:** Ved en bæredygtighedsrisiko forstås en miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed eller omstændighed, som, hvis den opstår, kunne have faktisk eller potentiel væsentlig negativ indvirkning på værdien af en aktie.

Miljøkatastrofer, som påvirker en virksomheds ageren, regulatoriske krav til virksomheder, der ikke udviser bæredygtig adfærd, en virksomheds brud på arbejdstagerrettigheder og ledelsesmæssige svigt er eksempler på begivenheder eller omstændigheder, som potentielt kan have en negativ indflydelse på en akties værdi.

Bæredygtighedsrisiciene ved investering i aktier fra Emerging Markets vurderes at indebære højere bæredygtighedsrisici end udstedelser fra de modne markeder. Emerging markets defineres typisk som lande, der udvikler sig fra udviklingsøkonomier mod at blive industrialiserede økonomier.

Generelt anbefales det:

- at investere i en portefølje af aktier, dvs. flere aktier, med henblik på at nedbringe risikoen for kursudsving på den samlede beholdning.
- at investere i en aktieportefølje sammen med andre værdipapirer, typ. eks. obligationer.

Et alternativ til at investere i aktier er at investere i aktier via en investeringsforening, hvor man får en spredning på mange aktier. En spredning, du opnår selv ved investering for få midler.

4. Værd at vide før du handler

Hvad er forskellen mellem en aktie og en obligation?

Investering i en aktie er typisk forbundet med en større risiko end en obligation. Ved en obligation låner man penge til en virksomhed, et realkreditinstitut eller en stat.

Ved en aktie køber man derimod en andel af en virksomhed. Ved en obligation modtager man udbetalinger i form af renter og afdrag på lånet. Ved en aktie er man i princippet ikke garanteret et afkast. Hvis virksomheden går konkurs, står indehavere af obligationer foran i køen til at få del i det, der er tilbage af virksomhedens værdier, hvorimod aktieindehaverne står sidst i køen.

Skat

Vi yder overordnet rådgivning om skat. Skattereglerne er forskellige, alt afhængig af om du handler som privatperson, som personlig virksomhed, som selskab eller for pensionsmidler.

Såfremt du ønsker at få et overblik over skattereglernes konkrete betydning for dig, anbefaler vi, at du søger rådgivning ved en revisor.

Omkostninger

Der er omkostninger forbundet med køb og salg af aktier (kurtag). Kurtage betales til banken og beregnes som en procentsats af kursværdien på din handel. Ved handel med udenlandske aktier beregnes et valutavekslingsgebyr. På visse udenlandske aktier kan der blive opkrævet børsafgift eller omsætningsafgift. Ved siden af omkostningerne ved handel betales der for opbevaring af aktierne i depot. Se de aktuelle omkostninger på bankens hjemmeside.

Uanset om du handler via selvbetjening eller via en rådgiver, oplyser vi om de samlede omkostninger ved at gennemføre handelen samt omkostningerne ved at eje værdipapiret.

5. Andre begivenheder

Tegningsretter: Når en virksomhed skal rejse ny kapital, kan det gøres via en aktieemission.

I forbindelse med en emission vil eksisterende aktionærer typisk blive tilbudt af købe nye aktier til en på forhånd fastsat pris. Ofte vil tegningskursen være lavere end kursen på aktien i markedet. Retten til at købe det forudbestemte antal aktier til den fastsatte kurs kaldes for en tegningsret. En modtager af en tegningsret kan ofte vælge at sælge tegningsretten, hvis modtageren ikke ønsker at udnytte den. Tegningsretten er kun aktiv i en begrænset periode. Herefter er tegningsretten værdiløs. Hvis du har investeret i en aktie (virksomheden), som foretager en emission, vil du automatisk få besked herom af banken. Banken oplyser om vilkårene i forbindelse med emissionen.

Aktiesplit & omvendt aktiesplit

Et aktiesplit er en opdeling af en aktie i mindre størrelser. For eksempel kan en aktie splittes i ti, så aktiens pålydende værdi bliver en tiendedel af den oprindelige værdi, og aktionærerne får ti gange så mange aktier. Et aktiesplit finder ofte sted, for at et selskab kan øge likviditeten i aktien. Det kan gøre aktien mere attraktiv for flere investorer, der måske ikke har ønsket / haft mulighed for at investere i en aktie med høj aktiekurs. Værdien af virksomhedens aktiekapital ændrer sig ikke. Kursen på de nye aktier vil i eksemplet, i princippet, være en tiendedel af kursen før splittet, mens værdien af alle aktierne vil være den samme før og efter aktiesplittet.

Et omvendt aktiesplit betyder, at en virksomhed mindsker antallet af udestående aktier. Aktiekursen vil efter et omvendt aktiesplit være højere, men den samlede værdi af aktiebeholdningen vil være den samme før og efter det omvendte aktiesplit. Baggrunden for et omvendt aktiesplit kan være, at en aktie handles til en meget lav pris, hvilket kan være u hensigtsmæssigt for aktionærerne.

Anbefaling

Vi anbefaler, at du kontakter din rådgiver, hvis du er i tvivl om noget, der er beskrevet ovenfor, eller hvis du vil have noget uddybet.